

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi W. J.

o wznowienie postępowania

zakończonym prawomocnym wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego

w B.

z dnia 24 października 2006 r., w sprawie z powództwa Skarbu Państwa -

Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w B.

przeciwko W. J.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 kwietnia 2013 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 20 marca 2012 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz pozwanego
kwotę 300 (trzysta zł) tytułem kosztów postępowania
zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 20 marca 2012 r. wydanym w postępowaniu zażaleniowym Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie skarżącego W. J. i orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego, stosując w tym zakresie art. 102 k.p.c. Wyjaśnił, że za takim rozstrzygnięciem przemawiała niekorzystna sytuacja materialna pozwanego oraz przyczyna, dla której skorzystał on z postępowania zażaleniowego. Przyczyną tą była nieprawidłowa czynność Sądu Okręgowego w B. z dnia 20 lutego 2012 r. polegająca na wydaniu mu przez ten Sąd odpisu wyroku w trybie art. 9 § 1 k.p.c. zamiast dokonania prawidłowego doręczenia tego wyroku na podstawie art. 344 § 1 k.p.c. Przyczyną odrzucenie złożonej przez pozwanego skargi o wznowienie postępowania było zaś stanowisko o nieprawomocności zaskarżonego skargą orzeczenia, spowodowanego jego nieprawidłowym doręczeniem.

Postanowienie o kosztach postępowania zażaleniowego zaskarżył powód Skarb Państwa – Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w B., zarzucając naruszenie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 397 § 2 k.p.c. Wniósł o jego zmianę przez zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego kwoty 3.600 zł oraz kosztów niniejszego postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przytoczony przepis urzeczywistnia zasadę słuszności, a jednocześnie stanowi odstępstwo od podstawowej zasady orzekania o kosztach procesu, jaką jest zasada odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 § 1 k.p.c.). Kwalifikacja „wypadków szczególnie uzasadnionych” należy do sądu, który - mając na względzie okoliczności konkretnej sprawy - powinien kierować się poczuciem własnej sprawiedliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 87/09, niepubl.). Przepis art. 102 k.p.c. przyznaje sądowi uprawnienie o charakterze dyskrecyjnym. Wprawdzie zasadność skorzystania z tego uprawnienia może być objęta kontrolą sądu wyższego rzędu, jednak ewentualna

zmiana zaskarżonego orzeczenia o kosztach powinna być dokonywana tylko wyjątkowo (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2012 r., IV CZ 69/12, LEX nr 1232622), gdy ocenie przeprowadzonej przez sąd niższej instancji można przypisać cechy dowolności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2012 r., IV CZ 63/12, LEX nr 1232814).

Przesłanki, jakimi kierował się Sad Apelacyjny nie noszą cech dowolności. Niekorzystna sytuacja materialna pozwanego opisana jest w oświadczeniu przedstawiającym jego stan rodzinny, majątek, dochody i źródła utrzymania. Trudna sytuacja majątkowa, uniemożliwiająca pokrycie przez powoda kosztów procesu należnych przeciwnikowi może w szczególnych wypadkach uzasadniać odstąpienie od zasady wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. Również okoliczności leżące po stronie sądu, usprawiedliwiające zaskarżenie postanowienia sądu pierwszej instancji z uwagi na to, że działania podjęte przez sąd w sprawie, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania, przeczyły przyjętemu w postanowieniu o odrzuceniu tej skargi pogładowi o nieprawomocności wyroku zaocznego, mogą przemawiać za przyjęciem, że zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 k.p.c.

Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy oddalił zażalenie powoda jako niezasadne (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).